

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 6 lutego 2023 r.

Pozycja 42

POSTANOWIENIE z dnia 22 listopada 2022 r. Sygn. akt Ts 263/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.B. o zbadanie zgodności:

art. 78 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.) z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 22 października 2021 r. (data nadania) A.B. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

2. Skarga konstytucyjna została sformułowana na tle następującego stanu faktycznego. Sędzia Penitencjarny Sądu Okręgowego w W. zarządzeniem z 24 lipca 2020 r. (sygn. akt [...]) odmówił skarżącemu wyznaczenia obrońcy z urzędu, ponieważ nie spełnił on warunków wskazanych w art. 78 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, ze zm.; dalej: k.p.k.).

Na to orzeczenie skarżący złożył zażalenie. Sąd Okręgowy w W. w postanowieniu z 19 października 2020 r. (sygn. akt [...]; dalej: ostateczne orzeczenie) postanowił nie uwzględnić skargi i zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

3. Zdaniem skarżącego, art. 78 § 1 k.p.k. „nie spełnia kryteriów sprawiedliwego i rzetelnego procesu sądowego” (s. 2 i 3 skargi), a „stosowanie i wykładnia” tego przepisu naruszyły jego „konstytucyjnie nadane prawa i obowiązki” (s. 6 skargi).

Skarżący stwierdził, że „sam sposób regulacji art. 78 k.p.k. w pewnym sensie gwarantuje, że osoba, której nie stać na ustanowienie obrońcy, otrzyma pomoc z urzędu”. Postanowienie wydane na podstawie tego przepisu „powinno być zawsze uzasadnione i to nie tylko w sposób formalny”. Tymczasem w ostatecznym orzeczeniu „nie było merytorycznej oceny

przemawiającej za przyznaniem lub odmową przyznania pełnomocnika z urzędu”, a ponadto zostało ono wydane „bez obecności skazanego (...), w związku z czym nie miał on możliwości skorzystania z przysługujących mu praw i odniesienia się do przedmiotu toczącego się poste[ę]powania” (s. 7-8 skargi).

Dodatkowo wskazał, że „naruszenie przez Sąd Odwoławczy przepisów tak normujących procedurę ustalania przesłanek wyznaczenia obrońcy z urzędu, a w rezultacie subiektywna odmowa uwzględnienia wniosku oskarżonego w tym zakresie, mogły uniemożliwić zapewnienie Skarżącemu efektywnej obrony” (s. 8 skargi).

W opinii skarżącego, „sposób rozpoznania” jego sprawy „naruszał w istocie jego prawo do ubiegania się o pomoc prawną”. Sąd odwoławczy uznał, że skarżący nie wykazał, iż nie jest w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny, choć „takiej ocenie zaprzeczały informacje zamieszczone w aktach sprawy”. Jeżeli informacje te nie były wystarczające lub jednoznaczne, sąd „powinien był dążyć do ich weryfikacji, zobowiązując oskarżonego do złożenia dalszych, stosownych dokumentów. W tym stanie rzeczy prawo oskarżonego do korzystania z obrońcy z urzędu zostało naruszone już przez sposób procedowania”. Wydanie ostatecznego orzeczenia „uniemożliwiło mu dochodzenie tego uprawnienia w dalszych postępowaniach” (s. 8-9 skargi).

4. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 25 listopada 2021 r., doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 3 grudnia 2021 r., skarżący został wezwany do usunięcia (w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia) braku formalnego skargi przez doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem wszystkich załączników złożonych wraz ze skargą konstytucyjną.

Pełnomocnik skarżącego w piśmie z 9 grudnia 2021 r. (data nadania) ustosunkował się do powyższego zarządzenia. Do pisma załączył poświadczone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów stanowiących załączniki do skargi konstytucyjnej, z wyjątkiem postanowień Sądu Rejonowego w Ż. z 21 stycznia i 28 czerwca 2021 r. (sygn. akt [...]). Ponadto nadesłał poświadczone za zgodność z oryginałem kopie dodatkowych dokumentów.

5. Zarządzeniem sędziego Trybunału z 8 marca 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 15 marca 2022 r.) skarżący został wezwany do usunięcia w przepisany termin braków formalnych skargi przez: 1) udokumentowanie daty złożenia wniosku o przyznanie pełnomocnika z urzędu w celu wniesienia skargi konstytucyjnej w administracji zakładu karnego; 2) doręczenie odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem wszystkich orzeczeń Sądu Rejonowego w Ż. dotyczących wyznaczania pełnomocnika z urzędu dla skarżącego w celu wniesienia skargi konstytucyjnej oraz pisma Okręgowej Izby Radców Prawnych w K., informującego radcę prawnego B.S. o wyznaczeniu pełnomocnikiem z urzędu dla skarżącego; 3) udokumentowanie daty doręczenia tego pisma; 4) uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu z konstytucyjnym prawem skarżącego, wynikającym z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Pełnomocnik skarżącego ustosunkował się do powyższego zarządzenia w piśmie z 21 marca 2022 r. (data nadania), doręczając dodatkowe dokumenty i wyjaśnienia. Wskazał m.in., że w celu wykonania punktu pierwszego zarządzenia przedkłada elektroniczne pokwitowanie odbioru ostatecznego orzeczenia oraz wnioszek skarżącego, „datowany na dzień 26 października 2020 r., który wpłynął do Sądu Rejonowego w Ż. w dniu 28 października 2020 r.” (s. 1 pisma). Odnosząc się do punktu czwartego zarządzenia, pełnomocnik skarżącego powtórzył część argumentacji zaprezentowanej w skardze konstytucyjnej, a ponadto podkreślił, że elementem prawa do sądu jest także prawo do „rozpatrzenia sprawy” (s. 3-4 pisma).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy braki formalne nie zostały usunięte w ustawowym terminie.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że nadanie dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej nie jest dopuszczalne z kilku niezależnych od siebie przyczyn.

3. Skarga konstytucyjna została przede wszystkim wniesiona z przekroczeniem ustawowego terminu, wynikającego z art. 77 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 3 u.o.t.p.TK.

3.1. Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, skarga konstytucyjna może być wniesiona w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu ostatecznego orzeczenia w sprawie. W wypadku reprezentowania skarżącego przez pełnomocnika z urzędu obowiązują jednak dodatkowo szczególne zasady.

Po pierwsze, złożenie przez skarżącego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do celów postępowania przed Trybunałem (dalej: wniosek) wstrzymuje bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Termin ten wznawia swój bieg dopiero pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego (por. art. 44 ust. 3 u.o.t.p.TK). W orzecznictwie Trybunału podkreślano w tym kontekście, że w rezultacie dochodzi do podziału terminu do wniesienia skargi na dwa okresy: pierwszy – od dnia doręczenia ostatecznego orzeczenia do dnia wystąpienia z wnioskiem i drugi – od dnia powiadomienia pełnomocnika z urzędu o umocowaniu w sprawie do dnia złożenia skargi konstytucyjnej (por. np. wśród ostatnich spraw postanowienie z 29 marca 2021 r., sygn. Ts 172/19, OTK ZU B/2022, poz. 118 i wskazane tam wcześniejsze orzeczenia). Łącznie oba okresy nie mogą być dłuższe niż trzy miesiące (por. art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK).

Po drugie, zawieszenie biegu terminu następuje z reguły po okresie oznaczonym w dniach, dlatego dla prowadzenia przedmiotowych obliczeń niezbędne jest przyjęcie reżimu przewidzianego w art. 114 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.c.), nakazującego traktowanie miesiąca za 30 dni. Ustawowy trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej – zgodnie z powołanym art. 114 k.c. – odpowiada zatem 90 dniom (por. np. postanowienie z 15 lipca 2021 r., sygn. Ts 12/21 OTK ZU B/2022, poz. 91 i wskazane tam wcześniejsze orzeczenia).

Po trzecie, samo zwrócenie się przez wyznaczonego adwokata lub radcę prawnego do właściwego sądu o zwolnienie od obowiązku zastępowania skarżącego w trybie art. 118 § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm. – dalej: k.p.c.) pozostaje bez wpływu na bieg terminu do wystąpienia ze skargą konstytucyjną (zob. np. postanowienie z 26 października 2021 r., sygn. SK 84/20, OTK ZU A/2021, poz. 58). Do czasu wydania przez sąd rozstrzygnięcia w tej materii, dotychczasowy pełnomocnik z urzędu nadal ma obowiązek udzielania skarżącemu profesjonalnej pomocy prawnej (w tym terminowego składania w jego imieniu odpowiednich pism procesowych). O zwolnieniu od obowiązku zastępowania skarżącego decyduje bowiem sąd (por. np. wspomniane wyżej postanowienia o sygn. SK 84/20 i Ts 12/21).

3.2. Trybunał Konstytucyjny ustalił na podstawie akt sprawy następujące fakty.

Skarżący (będący osobą pozbawioną wolności) 23 października 2020 r. odebrał postanowienie Sądu Okręgowego w W. z 19 października 2020 r. (sygn. akt [...]; dalej: ostateczne orzeczenie). W skardze konstytucyjnej zostało ono uznane za orzeczenie, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji (s. 6. skargi).

Następnie skarżący zwrócił się do właściwego sądu o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Złożenie przez niego odpowiedniego wniosku w administracji zakładu karnego nastąpiło najwcześniej 23 października 2020 r. (w dniu otrzymania przez skarżącego ostatecznego orzeczenia), a najpóźniej 28 października 2020 r. (w dniu wpływu wniosku do właściwego sądu). Najprawdopodobniej miało to miejsce 26 października 2020 r. (w dniu sporządzenia wniosku według oświadczenia skarżącego zawartego w jego treści). Data ta nie została przez skarżącego udokumentowana (pomimo wezwania w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK – por. niżej).

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Ż. Wydział I Cywilny postanowieniem z 21 stycznia 2021 r. (sygn. akt [...]) uwzględnił powyższy wniosek skarżącego.

W sprawie zostało ustanowionych kolejno dwóch pełnomocników z urzędu.

Pierwszym była radca prawny B.S., która 28 maja 2021 r. otrzymała zawiadomienie o wyznaczeniu pełnomocnikiem od właściwego organu samorządu zawodowego. Postanowieniem z 28 czerwca 2021 r., wydanym przez Sąd Rejonowy w Ż. Wydział I Cywilny, została ona na swój wniosek zwolniona od obowiązku zastępowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Właściwy organ samorządu zawodowego wyznaczył następnie pełnomocnikiem skarżącego radcę prawnego A.Ł. Informację o wyznaczeniu odebrał on 2 sierpnia 2021 r.

Pełnomocnik ten sporządził skargę konstytucyjną w imieniu skarżącego i wniósł ją do Trybunału Konstytucyjnego 22 października 2021 r. (data nadania).

3.3. W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej (s. 6-7 skargi) skarżący przyjął, że bieg terminu do wniesienia skargi rozpoczął się 23 października 2021 r. (w dniu doręczenia ostatecznego orzeczenia) i uległ zawieszeniu w okresie od 28 października 2020 r. (w dniu wpływu wniosku skarżącego do właściwego sądu) do 2 sierpnia 2021 r. (w dniu otrzymania przez aktualnego pełnomocnika skarżącego zawiadomienia o wyznaczeniu). Skarżący nie zawarł w skardze dokładnych obliczeń, jednak – w świetle przyjętych przez niego założeń – należałoby uznać, że skarga konstytucyjna została wniesiona w terminie.

3.4. Trybunał Konstytucyjny stwierdził jednak, że zaprezentowany w skardze konstytucyjnej sposób liczenia terminu jest tylko częściowo poprawny.

Po pierwsze, przy jego obliczaniu powinna mieć zastosowanie zasada, że – jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie – nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło (por. art. 111 k.c. w związku z art. 165 § 1 k.p.c. i art. 36 u.o.t.p.TK). Złożenie skargi konstytucyjnej jest możliwe po doręczeniu skarżącemu ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. Konstytucji (por. art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK) – jest to „zdarzenie” w rozumieniu cytowanych wyżej przepisów. Termin do dokonania tej czynności zaczyna więc biec od następnego dnia po tym zdarzeniu (por. np. postanowienie z 22 września 2021 r., sygn. Ts 31/21, OTK ZU B/2022, poz. 142), czyli w analizowanej sprawie od 24 października 2021 r. (dzień później niż wskazał skarżący).

Po drugie, dniem wniesienia wniosku przez osobę pozbawioną wolności jest dzień złożenia tego pisma w administracji zakładu karnego (a nie dzień jego wpływu do sądu; por. 165 § 3 k.p.c. w związku z art. 36 u.o.t.p.TK). Wstrzymanie biegu terminu do skargi konstytucyjnej nastąpiło więc wcześniej, niż przyjął w swoich obliczeniach skarżący (prawdopodobnie 26 października 2020 r.).

Po trzecie, przy obliczaniu terminu należy także uwzględnić okres pominięty przez skarżącego, kiedy był on reprezentowany przez pierwszego wyznaczonego w sprawie radcę prawnego. Pełnomocnik ten otrzymał zawiadomienie o swoim wyznaczeniu 28 maja 2021 r., a został zwolniony przez sąd od obowiązku zastępowania skarżącego postanowieniem z 28 czerwca 2021 r. (por. wyżej). Termin do wniesienia skargi biegł więc od 29 maja 2021 r. do 27 czerwca 2021 r. (por. art. 44 ust. 3 u.o.t.p.TK oraz np. postanowienie o sygn. SK 84/20).

W rezultacie należy uznać, że skarga została wniesiona ze znacznym przekroczeniem terminu ustawowego. Termin ten biegł od 24 do (prawdopodobnie) 25 października 2020 r. (2 dni), a następnie od 29 maja do 27 czerwca 2021 r. (30 dni) i od 3 sierpnia 2021 r. do 22 października 2021 r. (81 dni). Skarga została więc złożona w 113 dniu od dnia otrzymania przez skarżącego ostatecznego orzeczenia.

4. Wskazany w skardze konstytucyjnej przedmiot kontroli nie spełnia ponadto wymogów wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji i skonkretyzowanych w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK.

4.1. W świetle art. 79 ust. 1 Konstytucji w skardze konstytucyjnej można kwestionować wyłącznie ustawę lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o konstytucyjnych wolnościach, prawach albo obowiązkach skarżącego, naruszając w ten sposób jego konstytucyjne prawa lub wolności. Precyzyjne wskazanie regulacji spełniających te warunki jest obowiązkiem skarżącego (por. art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK).

4.2. W niniejszej skardze konstytucyjnej skarżący domaga się stwierdzenia niekonstytucyjności art. 78 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, ze zm.; dalej: k.p.k.). W świetle tego przepisu, wyznaczenie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu karnym jest uzależnione od należytego wykazania przez wnioskodawcę, że nie jest on w stanie ponieść kosztów obrony „bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny”.

Trybunał Konstytucyjny, po analizie stanu faktycznego sprawy oraz uzasadnienia skargi konstytucyjnej, stwierdził, że skarżący nie kwestionuje zgodności z Konstytucją zasad wyrażonych w tym przepisie. Przeciwnie – wydaje się je aprobować. Stwierdza bowiem, że „sam sposób regulacji art. 78 k.p.k. w pewnym sensie gwarantuje, że osoba, której nie stać na ustanowienie obrońcy, otrzyma pomoc z urzędu” (s. 7 skargi).

Źródła naruszenia swoich praw konstytucyjnych skarżący upatruje nie w treści zaskarżonego przepisu, lecz w tym, że został on niewłaściwie zastosowany przez orzekające w sprawie organy. Jednoznacznie wskazuje bowiem, że przyczyną naruszenia jego praw konstytucyjnych był „sposób rozpoznania” wniosku (s. 8 skargi), a więc „stosowanie i wykładnia” art. 78 § 1 k.p.k. (s. 6 skargi). W opinii skarżącego, sąd odwoławczy bezpodstawnie uznał, że może on ponieść koszty obrony, podczas gdy „takiej ocenie zaprzeczały informacje zamieszczone w aktach sprawy”. Jeżeli były one niewystarczające lub wątpliwe, należało „dążyć do ich weryfikacji, zobowiązując oskarżonego [skarżącego] do złożenia dalszych, stosownych dokumentów” (s. 8 skargi). Podobna argumentacja została zaprezentowana także w piśmie skarżącego z 21 marca 2022 r. (data nadania).

Rozpoznanie tego typu zarzutów w postępowaniu zainicjowanym skargą konstytucyjną nie jest dopuszczalne. Trybunał Konstytucyjny „nie jest powołany do oceny prawidłowości ustaleń faktycznych podjętych w konkretnych indywidualnych sprawach, ale tylko do kontroli zastosowanych w sprawie skarżącego norm prawnych” (postanowienie z 20 maja 2002 r., sygn. SK 28/01, OTK ZU 3/A/2002, poz. 38). Art. 79 ust. 1 Konstytucji „nie stanowi podstawy kontroli konstytucyjności stosowania prawa, nawet jeżeli w sprawie występuje naruszenie

prawa konstytucyjnego, lecz nie wiąże się ono z treścią kontrolowanego przepisu. Skarga konstytucyjna w polskim systemie prawnym jest bowiem zawsze «skargą na przepis», a nie na jego konkretne wadliwe zastosowanie, nawet jeśli to prowadziłoby do niekonstytucyjnego skutku” (postanowienie z 22 lipca 2021 r., sygn. SK 24/20, OTK ZU A/2021, poz. 43; por. także dalsze wskazane tam orzeczenia).

4.3. Uzupełniając Trybunał zauważył, że w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skarżący sformułował również dalsze zarzuty, dotyczące m.in. orzekania na posiedzeniu niejawnym, pozorności uzasadnienia wydanego w jego sprawie orzeczenia, uniemożliwienia mu „efektywnej obrony” oraz dochodzenia praw do obrońcy z urzędu „w dalszych postępowaniach” (por. s. 7-10 skargi; część tych zarzutów została powtórzona także na s. 4 i 5 pisma skarżącego z 21 marca 2022 r.).

Powyższe argumenty nie odnoszą się jednak do treści art. 78 § 1 k.p.k., który reguluje wyłącznie merytoryczne przesłanki przyznania obrońcy z urzędu. Stanowią one krytykę sposobu stosowania prawa w sprawie skarżącego. Część z nich zawiera przewidywania co do przyszłych procesowych konsekwencji wydanego rozstrzygnięcia.

Także w tej części skarga konstytucyjna nie dotyczy więc konstytucyjności zaskarżonego przepisu, co uniemożliwia nadanie skardze dalszego biegu.

5. Dodatkowo skarżący nie usunął w terminie wszystkich braków formalnych skargi konstytucyjnej.

5.1. Zarządzeniem sędziego Trybunału z 8 marca 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 15 marca 2022 r.; dalej: zarządzenie), skarżący został wezwany m.in. do udokumentowania (w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia) daty złożenia przez niego wniosku o przyznanie pełnomocnika z urzędu w celu wniesienia skargi konstytucyjnej w administracji zakładu karnego. Jak już wskazano wyżej, ustalenie tego terminu miało istotne znaczenie dla oceny, czy skarga konstytucyjna spełnia warunki formalne wynikające z art. 77 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 3 u.o.t.p.TK.

Pełnomocnik skarżącego ustosunkował się do zarządzenia w piśmie z 21 marca 2022 r. Wyjaśnił, że celu usunięcia powyższego braku formalnego przedkłada pokwitowanie odbioru ostatecznego orzeczenia oraz wnioski skarżącego, „datowany na dzień 26 października 2020 r., który wpłynął do Sądu Rejonowego w Ż. w dniu 28 października 2020 r.”.

5.2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że powyższe dokumenty nie zawierają informacji, o której była mowa w zarządzeniu. Pozwalają one uznać za udokumentowane dwie daty: datę doręczenia ostatecznego orzeczenia oraz datę wpływu wniosku do właściwego sądu. Wyznaczają one najwcześniejszy i najpóźniejszy możliwy moment złożenia przez pełnomocnika wniosku w administracji zakładu karnego. Tymczasem – z uwagi na sposób liczenia terminu do wniesienia skargi (por. wyżej) – w postępowaniu przed Trybunałem konieczne są zazwyczaj bardziej precyzyjne ustalenia (udokumentowanie daty dokonania omawianej czynności z dokładnością co do dnia).

Na marginesie można wskazać, że spełnienie powyższego wymogu może następować w różny sposób – według wyboru skarżącego. W praktyce następuje to np. przez przedłożenie: poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii koperty nadawczej z adnotacją administracji zakładu karnego o dacie przyjęcia korespondencji do wysłania, potwierdzenia odbioru korespondencji przez administrację zakładu karnego albo zaświadczenia władz zakładu karnego.

W świetle powyższych okoliczności Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania badanej skardze dalszego biegu na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 i 2 u.o.t.p.TK.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.